

TOLI projekt – David Meisel, posljednji karlovački nadkantor

Tatjana Protulipac, prof.
Ekonomsko-turistička škola Karlovac

Učenici Ekonomsko-turističke škole sudjelovali su u trećem po redu TOLI projektu. Prvi se odnosio na priču o karlovačkoj obitelji Reiner, drugi je bio posvećen karlovačkim Pravednicima među narodima, a treći je priča o posljednjem karlovačkom nadkantoru Davidu Meiselu.

Tijekom projekta učenici su istraživali život i stvaralaštvo Davida Meisela, te kulturu, običaje, gastronomiju i glazbu židovske zajednice.

Učenici su na početku projekta posjetili Židovsku zajednicu Zagreb gdje ih je rabin Moše Luciano Prelević upoznao sa najvažnijim elementima judaizma.

Nakon toga su posjetili osnovnu školu „Hugo Kon“ gdje ih je Silvija Heim, učiteljica hebrejske nastave, upoznala sa običajima, jelima i blagdanima židovske zajednice.

Nakon ovih posjeta učenici su na temelju stečenog znanja održali predavanja svojim kolegama učenicima prvih razreda Ekonomsko-turističke škole, Karlovac, o judaizmu na satovima vjeronauka i etike.

Učenici su napisali i ilustrirali knjigu o Davidu Meiselu u prvom dijelu, a u drugom dijelu knjige izradili su mali rječnik judaizma, sa ilustracijama i najvažnijim pojmovima.

Projekt su učenici predstavili u IHRA My Hometown projektu koji se odvijao online, te također u Dnevniku HRT 1 27. siječnja povodom Dana sjećanja na Holokaust.

Tijekom rada na projektu u okviru te-renske nastave organizirana je stručna posjeta Krakovu, gdje su učenici 27. siječnja posjetili Tvornicu emajla Oscara Schindlera i Židovsku četvrt. 28. siječnja učenici su posjetili Memorijalni centar Auschwitz-Birkenau. Nakon povratka u Hrvatsku učenici su bili gosti HRT emisije „Prizma“ te ŠOA Akademije u Zagrebu.

Ono što u početku uopće nisam očekivala je jedan poseban osjećaj snijesnosti da sam ja zapravo tamo, na istom tom tlu gdje su oni stajali, a posebno me se dojmilo kad smo posjetili drugi dio Auschwitza.

Na zidu je bilo napisano ime Marija i ispod toga Jugoslavija. I o tome sam baš počela razmišljati da to nije nešto što se tek tamo negdje dogodilo, nego je zapravo ta žena bila s našeg područja, možda baš iz današnje Hrvatske, koja je to proživjela. Kad smo vidjeli u kakvim uvjetima su oni živjeli, to je baš probudilo neki stvarno nelagodan osjećaj da su to i naši korijeni, rekla je. – Ela Koller

Mene općenito zanima povijest, a u ovom projektu vidjela sam priliku povezivanja umjetnosti i povijesti i učenja na nov način, jer je moj zadatak bio nacrtati neke članove židovske obitelji. – Daria Tome

Tijekom posjete getu vodičkinja nam je pričala o nekom mjestu gdje je bilo nešto poput skloništa za djecu. Jednoga dana kada su roditelji došli po svoju djecu, njih više nije bilo. Rečeno im je da su smješteni na nekom sigurnom lijepom mjestu, a na kraju se ispostavilo da su ih ubili. To mi je bilo zaista potresno. Jednostavno ne mogu vjerovati da su ljudi bili toliko hladnokrvni da i jednu nevinnu djecu ubijaju. – Dora Brezović

Najviše me se dojmila priča o Romanu Polanskom. On je inače, ako niste znali, redatelj poznatog filma Pijanist. Dakle, on je došao u židovski geto kao dječak od 4-5 godina. I on nije razumio što se tamo događa, sve do trenutka koji ga je šokirao i on je to i opisao. Dakle, išla je kolona ljudi i iza njih jedna starica koja nije mogla pratiti brzinu njihovog hoda. Njemački vojnik ju je stalno gurao prema naprijed, a u jednom trenutku ona je pala na koljena i on ju je upucao. To je Romanu bio veliki šok. Dijete od pet godina doživi to i mora gledati kako iz starijih leđa šiklja krv. To me potreslo i razmišljala sam kakve su to strahote bile tamo i kako su one ostavile posljedice na njih. Kako su se oni u životu suočavali s tim, jesu li se prisjećali toga i kako im je uopće bilo u getu to sve proživljavati. I zato smatram da je dobro da se priča o tome i da se to spominje, kako se takve stvari više ne bi događale. – Jelena Kekić

Smatram da se u školi ne govori dovoljno o tome, jer dobivamo samo podatak gdje su bili logori, koliko je Židova nažalost umrlo tamo, ali mi ne dobijemo cijelu priču, ne dobijemo taj doživljaj kao kad smo hodali kroz muzej u Auschwitzu. Ne možete to doživjeti isto na slikama i kad se stvarno tamo, kad vidite te tone i tone kose i pletenica i dječju robu. – Ira Degač

Projekt je utjecao na mene zato što ja jako puno toga nisam znao. Neke stvari sam znao iz pojedinih dokumentaraca koje sam gledao kao mali, ali sam si nekako proširio znanje i pomoglo mi je to što sam to vidio svojim očima na ovom putovanju. I našao sam se u nekim situacijama gdje bi me netko pitao nešto vezano za Židove, npr. u Karlovcu. I ja sam zapravo znao odgovor na to, mogao sam prenijeti te informacije na nekog drugog i mogao sam proširiti moje znanje da i netko drugi to može prepričati negdje dalje. – Niko Godač

Prijedlog za citiranje (APA stil):

Protulipac, T. (2025). TOLI projekt – David Meisel, posljednji karlovački nadkantor. *Poučavanje povijesti*, IV(1), 13–14.

Tijekom ovog putovanja puno smo naučili, ono je ostavilo snažan utjecaj na nas. Bitno je sudjelovati u takvim projektima jer možemo puno više naučiti kada putujemo negdje i zapravo vidimo kako je to sve zaista bilo, a ne samo preko slike ili u udžbeniku ili u školi. Smatram da bi se svi učenici trebali puno više uključivati u različite projekte i zapravo sudjelovati kako bi širili znanje i kako se ne bi dogodilo da nešto zaboravimo. – Leona Crnković